

Winterkoning
tekening: Kees de Kiefte

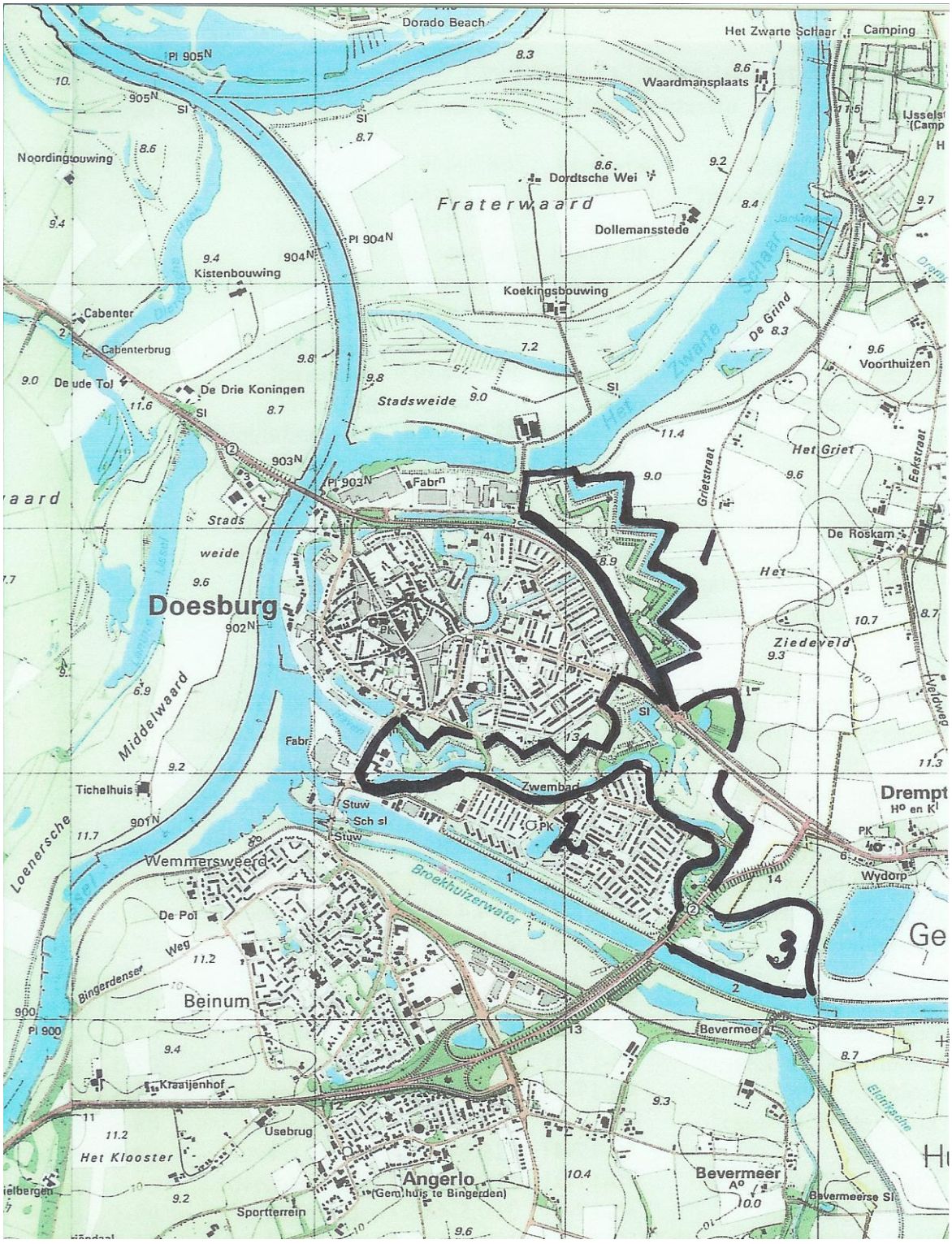
Broedvogelinventarisatie

“Hoge Linie”

Doesburg 2009

Vogelwerkgroep van Stad en Ambt Doesborgh

Vereniging Stad en Ambt Doesborgh Postbus 1 Doesburg
contactadres vogelwerkgroep : Hans Jansen Ds.de Graaffweg 29 6996 AP Drempt



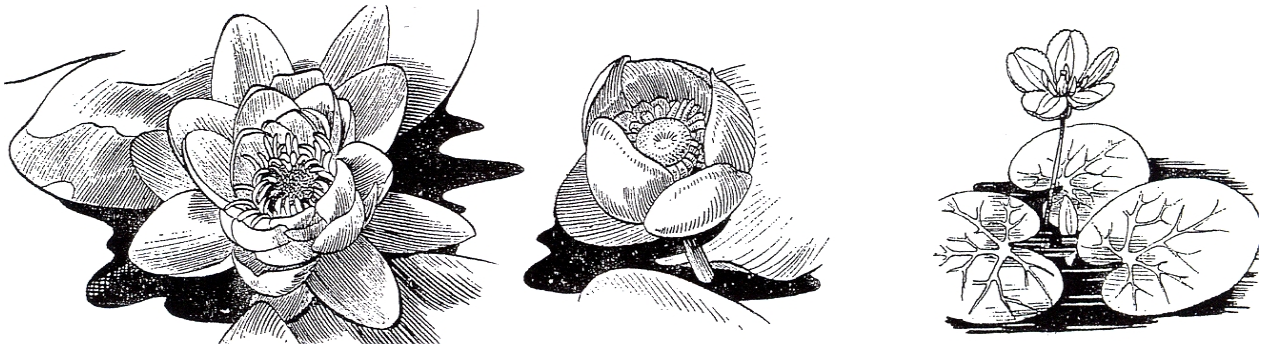
De Hoge Linie (1) ligt ten noordoosten van Doesburg en geheel buiten de bebouwde kom van de stad,de Lage Linie (2) ligt binnen de bebouwde kom, Koppenberch/Den Helder (3) ligt ten zuidoosten van de stad.

Met de broedvogelinventarisatie van de Hoge Linie in 2009 kunnen we het onderzoek van de natte gebieden rond Doesburg afsluiten. De Lage Linie met de Kolk van Smit (onderzocht in 2007), de Koppenberch met Den Helder (onderzocht in 2008) vormen samen met de Hoge Linie een belangrijk deel van de Ecodelta van Doesburg, zie het landschapsbeleidsplan van de gemeente Doesburg "Naar een Ecodelta...." .
De Hoge Linie vormt samen met de Lage Linie de zogenaamde "Wallen van Doesburg". Deze

wallen zijn een verdedigingswerk uit 1730 en zijn ontworpen door de bekende vestingbouwkundige Menno van Coehoorn. De Hoge Linie is afgesloten voor het publiek en is vanwege zijn flora fauna waardevol, veel dieren o.a. roofvogels en reeën vinden hier rust. Ook de cultuurhistorische waarde is groot. Onder deskundige leiding kan men ervaren hoe onze voorvaderen hun land verdedigden. Zie voor meer historie over de wallen van Doesburg in ons jaarverslag van 2007.

Biotoopbeschrijving

De Hoge Linie is een reservaat en wordt beheerd door Staatsbosbeheer. Ze is ongeveer 19ha groot. De Linie bestaat uit een dubbele aarden wal, die zaagvormig verloopt, met daarvoor een 25m brede Liniegracht. Binnen de aarden wallen liggen singels en hooilandjes die floristisch grote waarde hebben. Op de taluds van de wallen en langs de gracht zijn geschiedkundig juist allerlei doornige struiken aangeplant. Deze doornige struiken moesten het de vijand extra moeilijk maken de wallen te veroveren.
Op de grens van het reservaat met de volkstuintjes zorgt een meidoornhaag voor de afscheiding. De haag is dit jaar geschoond van opschietende vlierstruiken. De binnenwal is in 1948 beplant met twee rijen Eiken, deze markeren het verloop van de linies. De meidoornhaag en de doornige struiken worden cyclisch gesnoeid, zodat de Linie met haar functionele vorm zichtbaar blijft als verdedigingswerk. Op de wallen van de twee meest zuidelijk gelegen lunetten wordt het struweel met rust gelaten om de ontwikkeling daarvan te kunnen volgen. Deze wallen zijn veroverd door de doornige struiken; er is een smal kruipdoor-sluipdoor paadje overgebleven waar niet alleen de inventariseerders maar ook de Reeën gebruik van maken.
Na het broedseizoen van 2008 is het waterschap Rijn en IJssel begonnen met groot onderhoud van de afgesloten oude IJsselstrangen en de Liniegracht. De dikke laag slib die zich in tientallen jaren heeft gevormd is weggezogen, overtollig broekbos is verwijderd en de oevers zijn natuurvriendelijk ingericht. De buitenoever van de Liniegracht is gerestaureerd, hiervoor is al het opgeschoten hout verwijderd. De gracht lag er tijdens onze inventarisaties kaal bij, maar al dit jaar was zichtbaar dat dit onderhoud de groei van waterriet ten goede komt. Ook Gele Plomp en Waterlelie herstelden zich volop.
Door de cyclische snoei van de struiken en het maaien van de singels en hooilandjes vormen de Linies een parkachtig geheel, maar alleen op deze manier van onderhoud behouden de wallen hun cultuurhistorische waarde. De Hoge Linie heeft bovendien dankzij haar rust, zij is gesloten voor publiek, veel natuurwaarden door zijn bijzondere flora en fauna. Voor een deel zal deze verloren gaan als de linie opengesteld wordt voor publiek, zoals te zien is aan de Lage Linie. Vooral de flora is hier enorm verarmd, deze is bijna geheel overlopen!



De Liniegracht is begroeid met Waterlelie en Gele Plomp met plaatselijk Watergentiaan.
Tekening: Marius Kolvoort sr.

Tabel van de inventarisaties met de weersomstandigheden

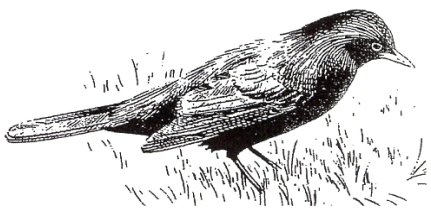
week	dag	mnd.	begin – eindtijd	graden C	wind	bewolking
01	07	03	07.00 – 08.30	2	geen	dicht bewolkt, mistig
02	22	03	07.00 – 08.15	5	zwakke	geheel bewolkt
03	04	04	06.15 – 07.45	8	zwakke	geheel bewolkt
04	19	04	07.00 – 08.45	7	geen	geen
05	03	05	05.45 – 07.15	14	geen	licht bewolkt
06	17	05	05.15 – 06.15	8	geen	geen
07	23	05	05.00 – 07.00	13	zwakke	half bewolkt
08	31	05	05.15 – 06.30	15	zwakke	wisselend bewolkt
09	13	06	05.05 – 06.35	5	zwakke	geen
10	29	06	07.00 – 09.00	15	geen	geen

Het weer heeft invloed op de activiteiten van de vogels. Harde wind, regen en lage temperaturen temperen deze activiteiten en beïnvloeden dus de doelmatigheid van een inventarisatie. Hoewel veel inventarisaties plaats vonden onder een bedekte hemel was er bij geen van de wandelingen sprake van extreme weersomstandigheden.

Vogels met aantal broedparen of territoria op de Hoge Linie in 2009

jaar	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1995	2002	**2009**
Fuut	1	2	1	3	3	2	2	1	**–**
Knobbelzwaan	–	–	–	–	–	1	1	1	**1**
Bergeend	1	–	–	–	–	–	–	–	**–**
Krakeend	–	–	–	–	–	–	–	–	**1**
Wilde Eend	4	3	2	2	3	2	4	3	**5**
Slobeend	–	–	–	1	–	–	–	–	**–**
Kuifeend	–	–	–	1	–	–	–	–	**1**
Sperwer	–	–	–	–	–	–	1	1	**–**
Buizerd	–	–	–	–	–	–	–	1	**1**
Torenvalk	–	–	1	1	2	2	1	1	**–**
Fazant	1	3	1	–	1	2	4	3	**3**
Waterhoen	–	–	–	1	1	1	3	1	**1**
Meerkoet	8	7	5	7	9	18	16	10	**5**
Holenduif	2	1	1	1	1	2	1	–	**–**
Houtduif	10	11	9	10	8	10	14	17	**9**
Turkse Tortel	–	–	–	–	–	–	–	–	**1**
Zomertortel	3	5	3	6	3	4	2	–	**–**
Koekoek	1	2	2	2	2	2	2	1	**1**
IJsvogel	–	–	–	–	–	–	–	1	**–**
Grote Bonte Specht	–	–	–	–	1	–	1	1	**1**
Boompieper	–	–	–	–	–	1	–	–	**–**
Witte Kwikstaart	–	1	–	1	–	–	–	–	**–**
Winterkoning	6	9	9	10	13	9	15	15	**13**
Heggenmus	7	12	6	7	6	10	6	5	**5**
Roodborst	5	5	7	5	3	4	5	9	**4**

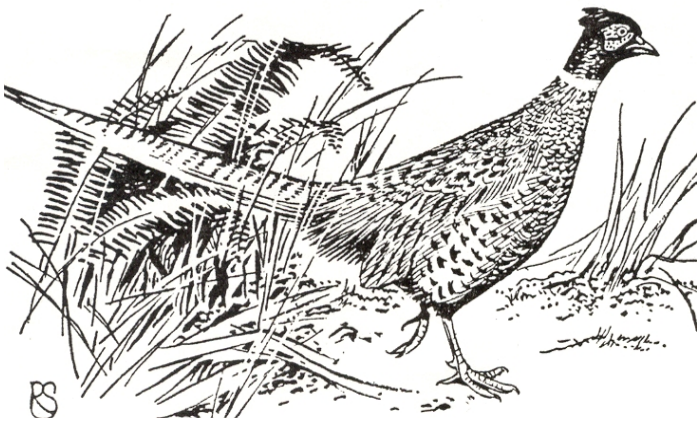
jaar	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1995	2002	**2009**
Nachtegaal	6	3	3	2	–	–	–	–	**–**
Zwarte Roodstaart	1	1	–	–	1	–	–	–	**–**
Merel	17	14	12	10	11	10	13	20	**9**
Zanglijster	–	1	2	2	2	2	4	9	**10**
Grote Lijster	–	–	–	–	–	–	1	–	**–**
Rietzanger	2	–	–	–	–	–	–	–	**–**
Bosrietzanger	5	11	6	3	3	4	1	–	**2**
Kleine Karekiet	9	9	8	7	9	11	16	7	**4**
Grote Karekiet	–	1	–	–	–	–	–	–	**–**
Braamsluiper	–	1	2	1	3	–	1	–	**1**
Grasmus	2	3	1	2	3	2	2	1	**4**
Tuinfluiter	9	7	8	10	5	12	14	6	**12**
Zwartkop	11	7	5	7	5	5	11	14	**16**
Tjiftjaf	10	14	14	13	14	11	18	14	**15**
Fitis	–	2	3	2	1	2	4	2	**2**
Staartmees	–	1	1	2	2	2	1	1	**1**
Glanskop	–	–	–	–	–	–	–	1	**1**
Matkop	3	2	3	4	3	4	3	2	**1**
Pimpelmees	2	3	2	2	2	3	2	4	**3**
Koolmees	6	7	3	2	3	6	6	6	**8**
Boomkruiper	–	–	–	2	3	3	2	3	**3**
Gaai	2	2	2	2	2	1	2	2	**2**
Ekster	6	3	4	4	6	4	3	1	**1**
Kauw	4	3	3	1	1	1	–	–	**–**
Zwarte Kraai	4	3	4	3	6	3	3	2	**3**
Ringmus	1	4	4	5	5	2	2	1	**–**
Vink	–	5	2	4	3	3	7	11	**7**
Groenling	1	2	3	1	1	–	1	–	**1**
Goudvink	–	–	–	–	–	–	1	1	**–**
Putter	–	–	–	–	–	–	–	1	**–**
Kneu	4	4	3	1	3	1	–	–	**–**
Rietgors	1	–	1	–	–	1	2	–	**–**
Aantal soorten	33	37	36	39	38	38	40	36	**37**
Aantal broedparen	154	173	146	153	153	163	199	178	**159**



Merel
tekening: Rein Stuurman

Soortbespreking

De samenstelling van een vogelgemeenschap wordt onder andere bepaald door de structuur van het landschap en de daarin voorkomende vegetatie. De Hoge Linie kent twee habitats namelijk : water/moeras en park/bos. In de broedvogeltabel zien we dan ook water- en moerasvogels met daarnaast struweel- en bosvogels.
De Fuut ontbrak dit jaar op de Hoge Linie. Hij is een vogel die al vroeg op vrijersvoeten is en kan misschien gestoord zijn door de baggerwerkzaamheden. Bovendien is hij gevoelig voor strenge winters. Toch misten we de Fuut ook al in 2007 op de Lage Linie toen er nog geen sprake was een strenge winter en baggeractiviteiten. Heeft de Fuut het moeilijk nu het water al maar minder fosfaten bevat en er daardoor minder vis in voorkomt? De Landelijke index van SOVON toont na een top in 1994 een redelijk stabiele populatie op een lager niveau.
Op 17 mei begeleidden Pa en Moe Knobbelzwaan hun 5 pullen op zoek naar voedsel in de Liniegracht. Door de schoning hadden ze ruimte genoeg en hoefden ze zich, zoals in voorgaande jaren, geen weg te banen tussen de Gele Plompen en Waterlelies.
Grauwe Ganzen waren veelvuldig aanwezig langs en in de gracht, soms tot wel 16 paren. We hebben echter geen nesten gevonden en er waren geen paren met pullen. Ook de Nijlgans was met één paar aanwezig maar ook van hem vonden we geen nest en zagen geen pullen. In 2008 wist hij nog de Buizerd uit zijn horst te verdrijven en broedde toen op grote hoogte succesvol zijn eieren uit. De Buizerd was gedwongen haastig een nieuwe horst te bouwen. Beide ganzen hebben we niet als broedvogel beschouwd maar gezien als overzomerende soorten.
De Kuifeend was tijdens onze eerste tellingen prominent aanwezig soms wel met 7 paren. We konden als broedvogel maar één paar aanhouden, de andere paren waren na de datumgrens verdwenen. De Krakeend is een nieuwe broedvogel voor de Hoge Linie. Volgens SOVON zit deze eend landelijk stevig in de lift.
De Buizerd was dit jaar niet succesvol. Waarschijnlijk is het al fout gegaan toen de jongen nog heel klein waren, we vonden maar heel weinig “spatten” onder de nestboom. Hoewel de Buizerd een voedselopportunist is gaat het hem, als toch vooral een muizenjager, niet best in een jaar met weinig muizen. En 2009 kende een enorme dip in de stand van zowel de Veld- als Bosmuis. De Torenvalk ontbrak waarschijnlijk om dezelfde reden als broedvogel. De Sperwer broedde in voorgaande jaren soms met 4 broedparen rond Doesburg. Zowel op Lage als Hoge Linie had hij een horst. Dit jaar ontbrak hij op de Hoge Linie, misschien voelde hij zich bedreigd door de aanwezigheid van de Buizerd. We troffen de Sperwer wel eenmaal jagend aan.

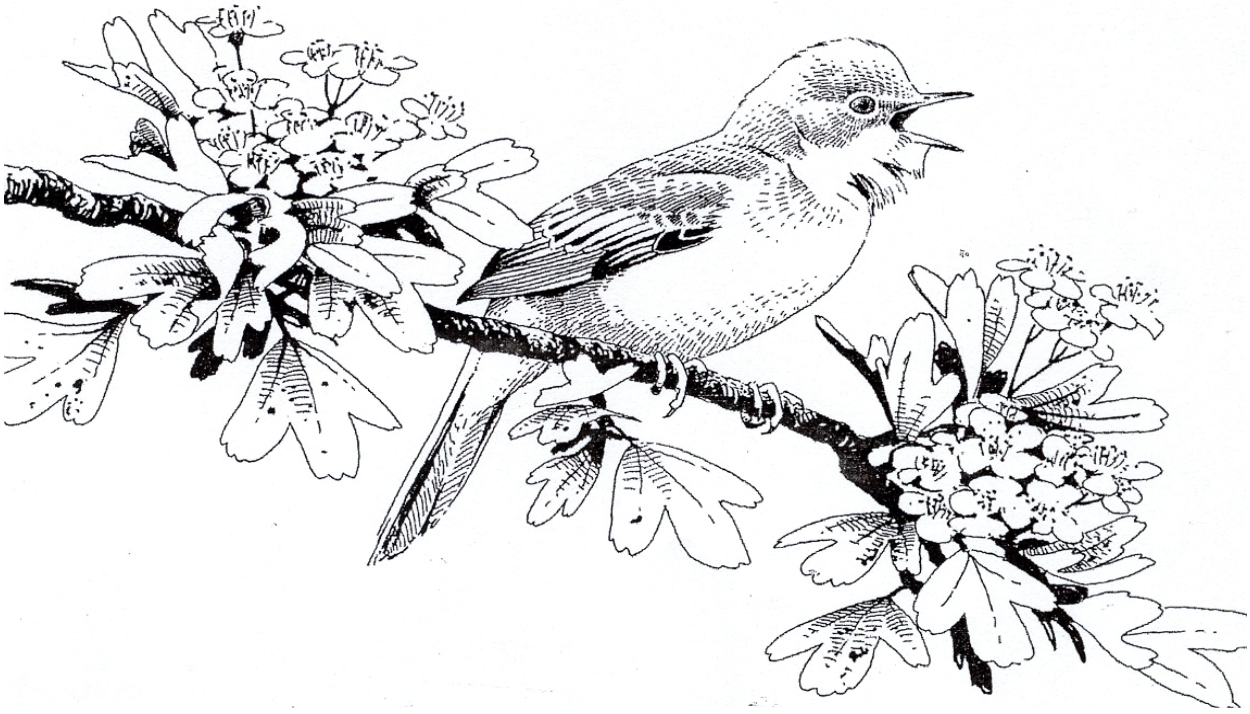


We noteerden minimaal drie kraaiende fazantenhanen . Op 27 mei vloog een hen vlak voor onze voeten op uit het hoge gras. Zij probeerde ons met afleidingsgedrag weg te lokken van haar kuikens, deze verroerden zich niet. Dankzij de aangrenzende volkstuintjes is de Turkse Tortel broedvogel van de linie. De Houtduif voelt zich thuis op de wallen. Na de broedtijd slaapt hij met vele in de Eiken. De Zomertortel hebben we daarentegen sinds 1995 niet meer horen snorren op de Hoge Linie, in 1989 noteerden we nog 6 broedparen.

We noteerden minimaal drie kraaiende fazantenhanen. Tekening: Rein Stuurman

De Grote Bonte Specht foerageerde heel vaak op de oude Populieren op de batterij achter de meest zuidelijke tenaille. Deze oude peppels zijn hier blijven staan omdat zij een baken zijn voor de Dwerg- en Watervleermuizen die vanuit de stad vanaf hier de weg oversteken om op de Hoge Linie op insectenjacht te gaan. Ook de Eiken hebben een zodanige grootte en omvang bereikt dat de stamfoerageerders voldoende voedsel kunnen vinden. De Boomkruiper was evenals de Grote Bonte Specht broedvogel. De Boomklever hoorden we maar éénmaal roepen, dit was om hem als broedvogel te bestemmen te weinig.
De struweelvogels waren goed vertegenwoordigd door: Winterkoning, Heggenmus, Roodborst, Braamsluiper, Grasmus, Tuinfluiter, Zwartkop, Tjiftjaf en Fitis. De Spotvogel is meer een boerenerfvogel, wellicht is ook hij net als de Groenling broedvogel op de linie dankzij de volkstuintjes.
De Kleine Karekiet was maar vertegenwoordigd met 4 broedparen. Door de restauratie van de buitenoever van de gracht is veel Riet tijdelijk verdwenen. Het Riet is onmisbaar voor de bouw van zijn wiegnestje. De komende jaren zal het aantal broedparen waarschijnlijk weer toenemen.
Door de snoei van veel bomen op de oever is er veel meer licht en ruimte voor rietgroei, ook de groei van waterriet zal weer mogelijk zijn. De Bosrietzanger was na zijn verdwijning gelukkig weer present met 2 broedparen.
We hebben de Hoge Linie op broedvogels onderzocht met behulp van de uitgebreide territoriumkartering (Van Dijk A.J. 2004. Broedvogels inventariseren in proefvlakken, handleiding Broedvogel Monitoring Project. SOVON, Beek-Ubbergen).

De drie terreinen: de Lage Linie met de Kolk van Smit, de Koppenberch met Den Helder en de Hoge Linie zijn drie parels aan de ketting van natuurgebieden langs de Oude IJssel. De Oude IJssel is planologisch bestempeld als EVZ , ecologische verbindingzone. Door de lancering van “Plan Roerdomp” in 2002 stonden deze natte elementen volop in onze belangstelling. We hebben de 3 natuurgebieden in dat jaar, net als in 1995 in één broedseizoen onderzocht. Nu hebben we voor deze inventarisaties 3 jaar nodig gehad. Toch is het goed om ook nu een totaalbeeld te schetsen. Hieraan vooraf een geheugensteuntje door het geven van de broedvogeltabellen van 2007 en 2008.

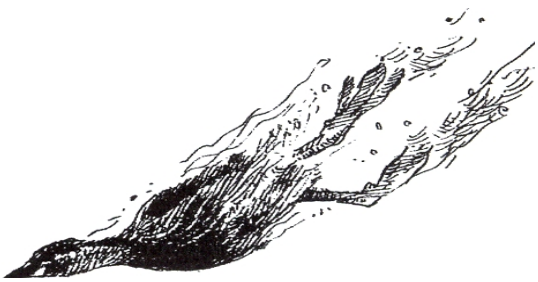


Grasmus
tekening: Elwin van der Kolk

Vogels met aantal broedparen of territoria op de Lage Linie met Kolk van Smit in 2007

soort	1995	2002	**2007**
Dodaars	-	1	**3**
Fuut	2	3	**1**
Knobbelzwaan	1	1	**1**
Grauwe Gans	1	10	**61**
Krakeend	-	-	**1**
Wilde Eend	6	10	**12**
Zomertaling	-	-	**1**
Tafeleend	-	-	**1**
Kuifeend	-	-	**1**
Bruine Kiekend.	1	1	-
Sperwer	-	1	**1**
Torenvalk	1	1	-
Fazant	5	2	**1**
Waterral	2	2	**1**
Waterhoen	11	7	**8**
Meerkoet	10	14	**14**
Scholekster	-	1	**1**
Zwarte Stern	-	-	**1**
Holenduif	2	-	**1**
Houtduif	12	18	**17**
Turkse Tortel	1	1	**2**
Zomertortel	5	-	-
Koekoek	2	1	**1**
Ransuil	-	-	**1**
IJsvogel	-	1	**1**
Groene Specht	-	1	-
Grote Bonte Sp.	1	1	**2**
Winterkoning	21	22	**20**
Heggenmus	14	9	**9**
Roodborst	3	10	**7**
Nachtegaal	2	-	-
Blauwborst	-	1	**1**
Merel	15	17	**17**
Zanglijster	5	12	**12**
Grote Lijster	1	1	**1**

soort	1995	2002	**2007**
Rietzanger	1	-	**1**
Bosrietzanger	8	9	**4**
Kleine Karekiet	21	20	**9**
Spotvogel	1	1	**1**
Braamsluiper	2	1	**2**
Grasmus	2	1	**1**
Tuinfluiter	11	5	**4**
Zwartkop	13	20	**24**
Tjiftjaf	20	22	**19**
Fitis	4	1	-
Staartmees	2	2	**1**
Glanskop	-	1	**2**
Matkop	2	2	**1**
Pimpelmees	6	6	**6**
Koolmees	10	12	**7**
Boomklever	1	1	**1**
Boomkruiper	2	4	**3**
Buidelmees	1	-	-
Gaai	-	-	**2**
Ekster	3	2	**3**
Kauw	1	-	**3**
Zwarte Kraai	2	3	**4**
Spreeuw	-	2	**3**
Huismus	1	-	**1**
Vink	9	14	**13**
Groenling	2	-	**1**
Putter	-	1	-
Goudvink	-	-	**1**
Rietgors	8	7	**4**
aantal vogelsoorten	47	48	**56**
aantal broedparen	257	286	**322**

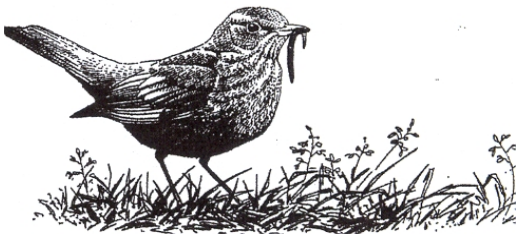


Dodaars.
Tekening: R. D'Arcy Shillcock

Broedvogels met aantal broedparen of territoria op Koppenberch/Den Helder in 2008

soort	1995	2002	2008
Dodaars	-	1	1
Fuut	4	1	1
Roerdomp	-	1	-
Knobbelzwaan	1	-	1
Grauwe Gans	1	13	20
Canadese Gans	-	-	1
Krakeend	-	-	2
Wilde Eend	6	4	8
Kuifeend	-	1	-
Bruine Kiekendief	1	1	-
Sperwer	-	-	1
Torenvalk	-	1	-
Patrijs	1	-	-
Fazant	3	-	4
Waterral	4	4	1
Porseleinhoen	-	-	1
Waterhoen	9	4	8
Meerkoet	13	10	7
Scholekster	2	1	1
Kievit	2	2	-
Holenduif	1	-	-
Houtduif	9	10	8
Turkse Tortel	-	1	2
Zomertortel	4	-	1
Koekoek	4	1	1
Ransuil	1	-	1
IJsvogel	1	1	1
Grote Bonte Specht	-	-	1
Boerenzwaluw	1	1	1
Witte Kwikstaart	1	1	-
Winterkoning	12	15	13
Heggenmus	10	8	6
Roodborst	6	7	3
Blauwborst	-	1	1

soort	1995	2002	2008
Merel	18	14	9
Zanglijster	2	5	4
Grote Lijster	1	-	-
Sprinkhaanzanger	1	-	-
Rietzanger	1	-	-
Bosrietzanger	8	3	6
Kleine Karekiet	21	16	15
Spotvogel	2	1	1
Braamsluiper	2	1	2
Grasmus	1	4	5
Tuinfluiter	8	1	4
Zwartkop	8	12	13
Tjiftjaf	16	15	16
Fitis	4	5	4
Staartmees	1	4	2
Glanskop	-	1	1
Matkop	2	2	-
Pimpelmees	6	5	4
Koolmees	11	10	10
Boomkruiper	1	2	2
Buidelmees	1	1	-
Gaai	-	1	2
Ekster	2	1	1
Zwarte Kraai	3	2	3
Spreeuw	-	1	2
Huismus	2	-	1
Ringmus	-	1	-
Vink	8	9	8
Groenling	2	-	2
Putter	-	1	-
Rietgors	10	7	4
aantal soorten	49	49	50
broedparen/territoria	241	215	216



Merel.
Tekening: Elwin van der Kolk

Een totaalbeeld

Broedvogels op Lage Linie/Kolk van Smit, Koppenberch/Den Helder en Hoge Linie

Soort	1995	2002	2007/2008 **2009**	Soort	1995	2002	2007/2008 **2009**
Dodaars	–	1	**4**	Blauwborst	–	1	**2**
Fuut	7	5	**2**	Merel	44	51	**35**
Roerdomp	–	1	**–**	Zanglijster	10	24	**24**
Knobbelzwaan	2	2	**2**	Grote Lijster	2	1	**1**
Grauwe Gans	1	19	**80**	Sprinkhaanzanger	1	–	**–**
Krakeend	–	–	**1**	Rietzanger	1	–	**1**
Wilde Eend	15	13	**20**	Bosrietzanger	18	9	**12**
Zomertaling	–	–	**1**	Kleine Karekiet	58	40	**28**
Tafeleend	–	–	**1**	Spotvogel	4	1	**3**
Kuifeend	–	1	**2**	Braamsluiper	4	1	**5**
Bruine Kiekendief	1	1	**–**	Grasmus	5	5	**10**
Sperwer	1	1	**2**	Tuinfluiter	33	11	**20**
Buizerd	–	1	**1**	Zwartkop	32	41	**53**
Torenvalk	1	2	**–**	Tjiftjaf	54	41	**50**
Patrijs	1	–	–	Fitis	12	7	**6**
Fazant	12	4	8	Staartmees	5	6	**4**
Waterral	6	5	**2**	Glanskop	–	3	**4**
Porseleinhoen	–	–	**1**	Matkop	7	5	**2**
Waterhoen	23	10	**17**	Pimpelmees	14	13	**13**
Meerkoet	38	32	**26**	Koolmees	26	25	**25**
Scholekster	2	1	**1**	Boomklever	1	1	**1**
Zwarte Stern	–	–	**1**	Boomkruiper	5	8	**8**
Kievit	2	2	**–**	Buidelmees	2	1	**–**
Holenduif	4	–	**1**	Gaai	2	4	**6**
Houtduif	35	45	**34**	Ekster	8	5	**5**
Turkse Tortel	1	2	**4**	Kauw	1	–	**3**
Zomertortel	11	–	**1**	Zwarte Kraai	8	6	**10**
Koekoek	5	1	**1**	Spreeuw	–	2	**5**
Ransuil	1	–	**1**	Huismus	2	–	**2**
IJsvogel	1	2	**2**	Ringmus	2	2	**–**
Groene Specht	–	1	**–**	Vink	24	31	**28**
Grote Bonte Specht	–	1	**4**	Groenling	5	–	**4**
Boerenzwaluw	1	1	**–**	Putter	–	2	**–**
Witte Kwikstaart	1	1	**–**	Goudvink	1	1	**1**
Winterkoning	48	52	**46**	Rietgors	19	9	**4**
Heggenmus	30	20	**20**	Aantal soorten	58	58	**60**
Roodborst	12	25	**14**	Aantal broedparen	673	610	**675**
Nachtegaal	2	–	**–**				

Winnaars en verliezers

Er zijn winnaars en verliezers.
De Grauwe Gans is de grote winnaar : van 1 broedpaar in 1995 naar 80 nu in 2009. Het eerste broedpaar was een hele sensatie : "Een nieuwe broedvogelsoort in ons werkgebied!" De 61 paren op de Lage Linie/Kolk van Smit in 2007 maakten zoveel tumult dat het inventariseren van de kleine zangers op geluid bijna onmogelijk was. Lang niet alle ganzen hadden een nest. Er waren jonge paartjes bij die nog niet aan broeden toe waren. Andere paren konden in de drukte geen nestplek veroveren. We zagen in 2007 alerte ouderparen met crèches van soms 30 pullen. Na de schoning in de herfst en winter van 2008/2009 zagen we veel minder ganzen. Gelukkig maar!
Ook de eendensoorten deden het goed. Vijf verschillende soorten waaronder : Krakeend, Zomertaling, Tafeleend en Kuifeend , is een mooie score.
Andere winnaars zijn Zwartkop en Tjiftjaf, tot bij de laatste inventarisaties waren zij nog volop te horen.
Bij de verliezers horen : Fuut, Waterral, Zomertortel, Kleine Karekiet en Rietgors. Karekiet en Rietgors misten hun riet, eerst doordat de ganzen het jonge riet weg graasden en later door de schoning van de watergangen en oevers. Komende jaren zal hun situatie aanmerkelijk verbeteren.

Behalve vogels hadden we ontmoetingen met : (tam)Konijn, Haas en Ree. Vooral het Ree voelt zich thuis op de Hoge Linie, éénmaal was er een sprong van 7 Reeën. Op 27 mei zagen we een reekalf doodstil liggend in het hoge gras, vertrouwend op zijn schutkleur. De rust op de Hoge Linie is essentieel voor deze prachtige dieren!

Besluit

Het Waterschap Rijn en IJssel heeft in de herfst en winter van 2008/2009 een dikke laag slib van jaren weggezogen uit de moerasgebieden rond Doesburg en van veel broekbos ontdaan. De successie van open water/moerasgebied naar broekbos is weer voor jaren teruggezet. Doesburg ligt weer rondom aan het water, tenslotte dankt hij zijn historische rijkdom en bekendheid aan deze ligging. De water/moerasvogels rond Doesburg krijgen nieuwe kansen voor handhaving of vestiging. Zullen de Roerdomp en Bruine Kiekendief die kansen grijpen?

Zoals blijkt uit ons "Plan Roerdomp" van 2001 liggen er langs en tussen de moerasgebiedjes rond Doesburg veel agrarische snippers die te koop zijn. Na aankoop kunnen ze worden vergraven en omgevormd in moeras. De zandput achter Huize Wijdorp, waarin nu nog vervuilde grond gestort wordt, zal volgens plan waterrijk natuurgebied worden. Tezamen kan er een vrij groot nat natuurterrein ontstaan dat kan fungeren als een "klimaatbuffer". Het gebied kan bij extreme neerslag werken als een soort spons. Het kan veel water vanuit Doesburg opvangen en vasthouden en daarna weer geleidelijk langzaam laten wegstromen. Bovendien kan een moeras een oplossing vormen voor toekomstige perioden van grote droogte. Extreme neerslag en grote droogte zullen in de toekomst door de opwarming van de aarde steeds meer voorkomen.
De verlanding van de natte gebieden rond Doesburg is succesvol onderbroken door het Waterschap Rijn en IJssel. Kan zij niet opnieuw het voortouw nemen maar nu tot vergroting van het moerasgebied in de Ecodelta van Doesburg? De Provincie Gelderland, middels het provinciale projectbureau "Groene Connecties", Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en de betreffende Gemeenten zullen zeker de activiteiten ondersteunen. Zij hebben alle een convenant ondertekend op 17 januari 2003 te Doetinchem ter realisatie van de Ecologische Verbindingszone Oude IJssel.
Nu liggen er nog kansen!
Het te vormen moerasgebied zal niet uitgroeien tot een zichzelf instandhoudend nat natuurterrein. Menselijk ingrijpen zal nodig blijven om opnieuw de successie naar moerasbos te voorkomen.
De Ecodelta van Doesburg is bijna een onderdeel van de Gelderse IJssel, deze laatste is een waardevol deel van de EHS en vormt bovendien een belangrijke trekbaan voor vogels.

Veel moerasvogels zijn trekvogels die op hun trek gemakkelijk geschikte gebieden kunnen koloniseren, ook al liggen ze wat geïsoleerd. Een groter moerasgebied in de Ecodelta van Doesburg zal dan ook van grote ornithologische waarde zijn, maar ook vele andere dieren en planten krijgen nieuwe kansen. Wat te denken van de Visotter die rond Doesburg heeft geleefd en wiens jongen hier nog rondzwerven!
Roerdomp, Bruine Kiekendief, Waterral, Porseleinhoen, Blauwborst, Rietzanger, Rietgors en vele andere moerasvogels zullen gebaat zijn bij een robuuster moerasgebied en zullen behouden blijven vóór of terugkeren náár Doesburg

Samengesteld door Frans Stam en Hans Jansen mede namens de overige inventariseerders: Maureen en Fred Balduk, Annie Jansen, Alfons Kelderman, Egbert Klaassens, Gerrit Nijhuis, Margriet Nummerdor en Aloys Sanders.



Zal de Bruine Kiekendief bij de vorming van een robuuster moerasgebied terugkeren naar Doesburg?
Tekening: Rein Stuurman.